

Sygn. akt II AKz 228/13

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w Rzeszowie

na posiedzeniu w składzie :

Przewodniczący:	SSA Stanisław Urban (spr.)
Sędziowie:	SA Stanisław Sielski SA Zbigniew Rózański
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Łuksik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie

– Grażyny Zięba - Białowąs

po rozpoznaniu w sprawie:

D. B., M. B. (1), S. B.

oskarżonych z art. 286 § 1 k.k. i art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. art. 12 k.k.

zażalenia wniesionego przez Prokuratora Okręgowego w Przemyślu

na postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu

z dnia 24 października 2013 r. sygn. akt II K 1/13

w przedmiocie zwrotu sprawy prokuratorowi celem uzupełnienia istotnych braków postępowania

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k.

postanawia:

u ch y l i ć zaskarżone postanowienie i **pr z e k a z a ć** sprawę do merytorycznego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Przemyślu.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Przemyślu zwrócił sprawę II K 1/13 do Prokuratury Okręgowej w Przemyślu, celem uzupełnienia śledztwa poprzez dopuszczenie dowodów z opinii biegłych z zakresu elektroniki, telekomunikacji oraz rachunkowości i analiz ekonomicznych celem:

- ustalenia sposobu wykorzystania kart SIM i telefonów komórkowych przez podmioty gospodarcze o nazwach Firma Handlowo - Usługowa (...) S.C. D. B., Z. B., J. C. w P., Przedsiębiorstwo (...) D. B.

w P., (...) S.C. w P., (...) S.C.

w P., (...) S.C. w S., Przedsiębiorstwo (...) M. B. (2) z siedzibą w P., Firma Usługowo -Produkcyjna (...) z siedzibą w S. i otrzymanych od (...) S.A. z siedzibą w W.,

- ustalenia przepływów finansowych w oparciu o przeprowadzoną analizę dokumentacji księgowej w wyżej wskazanych podmiotach gospodarczych w związku z użytkowaniem kart SIM i telefonów komórkowych będących przedmiotem postępowania,

- ustalenia, czy możliwe jest określanie ewentualnych utraconych korzyści przez (...) S.A. z siedzibą w W. w wyniku działalności firm Firma Handlowo - Usługowa (...) S.C. D. B., Z. B., J. C. w P., Przedsiębiorstwo (...) D. B. w P., (...) S.C. w P., (...) S.C. w P., (...) S.C. w S., Przedsiębiorstwo (...) M. B. (2) z siedzibą w P., Firma Usługowo-Produkcyjna (...) z siedzibą w S., a jeżeli tak wskazanie ich wielkości.

Powyższe postanowienie, na niekorzyść oskarżonych, zaskarżył prokurator, zarzucając mu:

- obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 345 § 1 k.p.k., polegającą na zwrocie sprawy prokuratorowi, celem uzupełnienia śledztwa, podczas gdy Sąd w trybie art. 345 § 1 k.p.k. dokonał faktycznie oceny materiału dowodowego i zawarł swoje stanowisko, co do merytorycznego zakończenia postępowania w przedmiotowej sprawie bez przeprowadzenia postępowania dowodowego,

- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na niezasadnym przyjęciu, iż istnieją przesłanki do zwrotu sprawy prokuratorowi celem uzupełnienia śledztwa poprzez powołanie biegłych wskazanych w części dyspozytywnej postanowienia, podczas gdy prawidłowa analiza prowadzi do wniosku, iż zgromadzony na obecnym etapie w aktach sprawy, materiał dowodowy wskazuje na sprawstwo i winę oskarżonych D. B., M. B. (3), S. B..

Stawiając powyższy zarzut, oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji celem przeprowadzenia postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie prokuratora okazało się zasadne, wobec czego należało je uwzględnić.

Zwrot sprawy w tej fazie postępowania jest uzależniony od spełnienia dwóch przesłanek, a mianowicie wystąpienia istotnych braków postępowania przygotowawczego oraz ustalenia znacznych trudności w ich usunięciu w postępowaniu sądowym. Oceniając zasadność podstaw zwrotu sprawy na podstawie art. 345 § 1 k.p.k., sąd powinien zawsze badać, czy braki śledztwa lub dochodzenia są przynajmniej takiej rangi, jak wskazana w tym przepisie przykładowo „potrzeba poszukiwania dowodów” i czy usunięcie ich nie wiąże się z koniecznością znacznego nakładu pracy i czasu.

Brak, na który powołuje się Sąd I instancji, to konieczność zasięgnięcia dowodu z opinii biegłych o specjalnościach podanych w części dyspozytywnej orzeczenia. Takiego braku w żadnym wypadku nie można zakwalifikować jako równorzędnego do „potrzeby poszukiwania dowodów”. Pogląd taki prezentowany w orzecznictwie. I tak Sąd Apelacyjny

w Katowicach w postanowieniu z dnia 6 lutego 2013 r., II AKz 71/13, LEX nr 1342005 podniósł: „nawet konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych kilku specjalności nie nastęrcza takich trudności w jego przeprowadzeniu, by celowym było cofnięcie sprawy do stadium postępowania przygotowawczego, gdyż nie wymaga żadnych tego rodzaju działań np. operacyjno-śledczych, których sąd z braku warunków i środków nie mógłby przeprowadzić i które przekraczałyby możliwości postępowania sądowego.” Nie jest spełniony również drugi warunek, o którym mowa w dyspozycji art. 345 § 1 k.p.k., tj. usunięcie braków wiązałoby się z koniecznością znacznego nakładu pracy i czasu. Sąd mógłby skorzystać z pomocy biegłego, który sporządził opinię dla Prokuratury Okręgowej

w Warszawie, a na postępowaniu prowadzonym przez ten organ, powinien- jak zdaje się sugerować Sąd a quo – kierować się oskarżyciel w przedmiotowej sprawie.

Nie sposób odmówić słuszności zapatrywaniu Sądu Apelacyjnego w Łodzi, który w postanowieniu z dnia 23 maja 2012 r., II AKz 252/12, OSAŁ 2012/3/33 wyartykułował: „sąd, z uwagi na zasadę skargowości określoną w art. 14 § 1 k.p.k., nie może narzucać oskarżycielowi ani zakresu, ani sposobu sformułowania aktu oskarżenia, lecz może dać wyraz swej odmiennej ocenie dowodów i kwalifikacji prawnej danego czynu w orzeczeniu kończącym postępowanie.”

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy podnieść, iż Sąd Okręgowy w Przemyślu nie może narzucać prokuratorowi swego poglądu odnośnie dowodów, z których powinien korzystać przy wyliczeniu szkody, samego faktu zaistnienia szkody, czy też sposobu jej liczenia.

Za daleko idzie Sąd a quo wyrażając swój pogląd w kwestii bezprawności czynów, czy też zawinienia oskarżonych (str. 6,7 uzasadnienia). Nie powinien również Sąd I instancji, wykorzystując instytucję zwrotu z art. 345 § 1 k.p.k., deliberować na znamionami czynów, które opisane są w akcie oskarżenia.

Jeżeli Sąd Okręgowy w Przemyślu nie podziela poglądu prokuratora odnośnie bezprawności czynów zarzucanych oskarżonym, możliwości przypisania im winy, wprowadzenia w błąd przedstawicieli pokrzywdzonego,

to powinien dać temu wyraz - jak zostało powiedziane w powołanym postanowieniu Sądu Apelacyjnego Łodzi - w orzeczeniu kończącym postępowanie, ewentualnie skierować sprawę na posiedzenie w celu wydania rozstrzygnięć, o których mowa w art. 339 § 3 pkt 1 lub 2 k.p.k.

Istotna w sprawie jest jeszcze inna kwestia. R. legis regulacji z art. 345 §1 k.p.k. należy poszukiwać w powiązaniu z jednym z podstawowych celów postępowania karnego, jakim jest rozstrzygnięcie sprawy w rozsądnym terminie, o czym wprost stanowi przepis art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k. Skorzystanie z możliwości procesowej, jaką stwarza ten przepis, wchodzi zatem w rachubę jedynie wówczas, gdy uzupełnienie braków postępowania przez oskarżyciela przyczynić się może do przyśpieszenia postępowania.

Owa dyrektywa sprzeciwia się cofnięciu przedmiotowej sprawy do etapu postępowania przygotowawczego, jeżeli weźmie się pod uwagę datę jej wpływu do Sądu Okręgowego, tj. 2 stycznia 2013 r., oraz datę, w której były podejmowane czynności w sprawie. I tak zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy nastąpiło dopiero w dniu 6 sierpnia 2013 r., a termin rozprawy wyznaczono na dzień 24 października 2013 r. W tym czasie Sąd Okręgowy udostępnił akta jednej z prokuratur. Nie tłumaczy to jednak tak długiego okresu pomiędzy wpływem sprawy do Sądu, a podjętymi czynnościami przez sędziego referenta. Zachowanie takie pozostaje w sprzeczności z zasadą wyrażoną w art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k.

W świetle powyższej argumentacji, Sąd Apelacyjny postanowił jak na wstępie.